

Søndag i Juleoktaven eller 30. desember: Den hellige familie

Kirken feirer Jesus, Maria og Josef – Den hellige familie – med en egen fest på søndagen i juleuken. Denne dagen tenker vi først og fremst på hvordan Jesus, Maria og Josef levde sammen *som familie*, som det fineste eksempel på hvordan familier kan leve med Jesus Kristus midt iblant seg. På denne festen ber Kirken spesielt for alle familier over hele verden.

Den hellige families historie er en historie om

tro, håp og kjærlighet.

Når vi leser evangelietekstene som handler om da Jesus ble født, kan vi se hvordan Maria og Josef trodde fullt og fast på Gud, selv om planene deres ble fullstendig snudd på hodet: De var forlovet, men før de hadde rukket å gifte seg, sendte Gud engelen Gabriel med bud til Jomfru Maria om at hun skulle bli mor til Guds egen Sønn. Maria forsto ikke hvordan noe så stort skulle skje, men hun trodde engelen og sa ja. Den Hellige Ånds kraft kom over henne, slik at Guds Sønn kunne bli født som menneske av henne. Gud sendte også en engel til Josef for å forklare ham at barnet Jomfru Maria hadde begynt å vente var blitt til ved Den Hellige Ånd, og at Josef måtte ta seg av henne og babyen. Selv om engelens budskap gikk langt bortenfor hva Josef kunne forstå, trodde han også, og gjorde som engelen hadde sagt.

Gud visste godt hva han gjorde da han valgte Maria til å bli mor og Josef til å være fosterfar for Jesus. Begge elsket Gud av hele sitt hjerte, av hele sitt sinn og av alle sine krefter. Enda de begge var etterkommere av kong David, levde de i fattigdom og enkelhet. De var helt frie fra fristelsene som rikdom, ære og makt gir. For Gud var det perfekt. Og Josef og Maria stolte på at Gud ville sørge for dem. Alt de ønsket var å gjøre Guds vilje hvert sekund av dagen. Derfor kunne Gud Faderen trygt betro sin eneste sønn, som han elsket så inderlig høyt, til nettopp dette paret.

I tro og kjærlighet ventet nå Maria og Josef på det vidunderlige barnet som skulle bli født. Jesusbarnet i Jomfru Marias mage utstrålte en kjærlighet som var så sterk at da Maria

besøkte sin kusine Elisabet, kunne lille Johannes som lå i Elisabets mage merke at han var nær - og han hoppet av glede! Maria kjente seg så jublende glad over Jesusbarnet i magen at hun stemte i en sterk og vakker lovsang til Gud. Hennes vakre lovsang står i Lukas-evangeliet og blir bedt hver dag verden over. Jesus hadde fått den kjærligste og gladeste mammaen i hele verden! Det kunne han nok kjenne. Og for hver eneste baby er det veldig godt å kjenne seg elsket allerede i mors mage.

Marias og Josefs tro ble satt på store prøver som lærte dem å håpe: De bodde i byen Nasaret, og hadde gjort alt i stand hjemme hos seg til Jesus skulle bli født. Men slik gikk det ikke: Like før Maria skulle få barnet, satte keiser Augustus i gang en stor folketelling i hele Romerriket. Hver borger måtte melde seg i den byen slekten var fra for å bli skrevet opp i manntallet. Siden Josef og Maria var av kong Davids slekt, måtte de dra til byen hvor kong David var blitt født tusen år tidligere – til Betlehem.

Reisen tok åtte-ti dager og var slitsom, særlig for Jomfru Maria. Magen hennes var stor og tung nå, og barnet kunne bli født når som helst. Josef hadde skaffet et esel Maria kunne sitte på, men selv måtte han gå alle de 180 kilometerne. Jomfru Maria og Josef stolte likevel fullt og helt på at Gud ville sørge for alt på beste måte.

I Betlehem var alle overnattingsstedene fulle. Folk var kommet fra hele landet for å la seg skrive opp i Davids by. Josef banket på utallige dører, men ingen ville gi Maria og Josef husrom for natten. Hvor skulle barnet nå fødes? Josef og Maria måtte sette alt håp til at Gud ville finne et sted for dem. Til slutt fikk de lov å overnatte i en stall. Med all sin kjærlighet greide Josef å gjøre det så fint han kunne inne i stallen: Han redde opp til Maria i høyet, slik at det ble mykere for henne å ligge, og for barnet gjorde han i stand en liten halmseng i krybben som dyrene pleide å ete fôret sitt av. Jomfru Maria fant frem varmt tøy til barnet.

Og der, i Betlehem, ble Jesus født. Himmelen lyste opp. Ute på Betlehems gressletter viste en engel seg for gjeterne som passet sauene. Engelen forkynte at Frelseren israelsfolket hadde ventet på så lenge nå var født, og ba hyrdene skynde seg inn til Betlehem; der ville de finne et barn tullet inn i tøy og lagt i en krybbe. Øyeblikket etter fyltes himmelen av engler som sang til ære for Gud.

I stallen kunne ikke Jomfru Maria og Josef få nok av å beundre den lille nyfødte gutten; han var så uendelig god og fredfull! Han fylte hjertene deres med en kjærlighet som bare ble sterkere og sterkere, og de følte en dyp trang til å gi ham all sin kjærlighet.

Med ett strømmet gjeterne inn i stallen for å se barnet. De fortalte om engelen som hadde forkynt for dem at Frelseren var blitt født i Betlehem og lå i en krybbe og om alle de andre englene som hadde sunget for Gud. Maria gjemte ordene deres dypt i hjertet: Alt stemte med det engelen Gabriel hadde sagt til henne ni måneder tidligere: At det var den Allerhøyestes Sønn hun skulle føde. Og hun husket at det sto i de hellige skriftene at Betlehem – som betyr *Brødets hus* – skulle være Messias' fødeby. Alt Gud hadde bedt henne og Josef tro var nå blitt virkelighet.

Da Jesus var blitt 40 dager gammel, bar Maria og Josef ham opp til tempelet i Jerusalem for å vie ham til Gud, slik det var jødisk tradisjon å gjøre med den førstefødte gutten. Det ga dyp mening for Maria og Josef å bære Guds Sønn opp til tempelet som var Guds hus. Siden de var fattige, ofret de en due eller to turteldueunger.

Der, i tempelet, møtte de to svært gamle mennesker, Simeon og Hanna, som hadde ventet hele sitt liv på den lovede Frelseren. Da Simeon og Hanna så Jomfru Maria og Josef komme inn i tempelet med Jesusbarnet i armene, lot Den Hellige Ånd dem forstå at der kom Messias. Simeon takket Gud med hele seg, og forutsa at Jesus kom til å være et stort tegn mange ville si imot; han ville gjøre slik at sannheten i menneskenes hjerter kom frem og – en dyp smerte ville ramme Marias hjerte. Maria ble urolig og lei seg: Hva kom til å skje med hennes lille Jesus? Igjen måtte hun tro og håpe at Gud ville ordne opp.

Én person som slett ikke var glad for å høre om Jesu fødsel var kong Herodes. Av de tre hellige kongene fra Østen, som hadde fulgt stjerne og kommet til Betlehem der de hyllet Jesus i stallen der han ble født, hadde Herodes fått vite at barnet som var født skulle bli en stor konge. Det likte han dårlig, for han hadde tre sønner som han ville skulle styre landet etter ham. Derfor ga kong Herodes sine soldater en grusom befaling: De skulle drepe alle guttebarn i Betlehem som var to år eller yngre. De neste dagene fikk mange familier sine uskyldige babyer brutalt myrdet! Marias og Josefs hjerter knyttet seg av angst: Hvordan skulle de beskytte Jesusbarnet? Gud måtte finne en utvei!

Det gjorde Gud: Han sendte en engel til Josef som ba ham om å ta Jesusbarnet og Maria med seg og flykte til Egypt. Josef nølte ikke et øyeblikk. I all hast pakket han sakene deres, og så startet en strevsom reise til Egypt, på veier de aldri hadde gått før, til steder og mennesker de ikke kjente. Den hellige familie var blitt flyktninger som måtte bosette seg i et fremmed land med andre skikker og annen tro. Jesus, Maria og Josef fikk det akkurat like vanskelig som flyktningene vi hører om på nyhetene. Men Gud er overalt; han var også i Egypt; han var med i hjertene deres, og han var der i Jesusbarnet. I Egypt var de trygge.

Etter at kong Herodes var død, kunne Den hellige familie flytte tilbake til hjemlandet, men for sikkerhets skyld dro de nå opp til Nasaret, for der var de lenger unna Herodes' sønn, Arkelaos, som hadde tatt over som konge i Judea.

I Nasaret levde Den hellige familie et fredelig liv i fullkommen nestekjærighet. På hverdagene arbeidet Josef i tømmerverkstedet, mens Maria holdt huset i orden. Vi kan se for oss at Jesus hjalp til hjemme i huset og i verkstedet til Josef da han ble litt eldre. Han kunne rydde opp små trestykker som var til overs, holde verktøyet for Josef eller vaske grønnsakene når Jomfru Maria lagde mat. Jesus, Maria og Josef hjalp hverandre uten tanke på seg selv, alltid med ønske om å gjøre godt mot hverandre. Og sammen hjalp den lille familien helt sikkert også naboene og fattige mennesker som kom forbi.

Den hellige familie var den første huskirken på jorden, for de levde med Guds egen Sønn midt i blant seg. Allerede som barn har Jesus sikkert likt å sitte i stillhet for å kunne snakke med sin Far i himmelen og be, slik han ofte gjorde da han ble voksen. I den lille familien trengte de ikke å si så mye til hverandre. Jesus sitt nærvær var nok. Ved å være sammen med ham i stillhet, kunne Maria og Josef samtidig kjenne Gud Faderens og Den Hellige Ånds kjærighet i sjelene sine. Morgen, ettermiddag og kveld ba Den hellige familie bønnene sine sammen etter jødisk skikk, og i løpet av dagen sang de helt sikkert noen av kong Davids vakre salmer, for Maria var jo glad i å synge for Gud.

På sabbatene tok Josef og Maria med seg Jesus i synagogen for å høre Guds ord bli lest opp fra bokrullene og fra profetenes skrifter. Mer og mer har Jomfru Maria og Josef forstått hva som sto der om Frelseren og hva han skulle gå gjennom. Ennå var det bare de som visste at den lille gutten var Messias. Jesus selv må ha likt godt å lytte til hvordan hans Far i himmelen snakket gjennom de hellige tekstene, og han ble mer og mer ivrig etter å svare på oppgaven Gud Faderen ga ham.

Den hellige familie feiret alle de jødiske høytidene. Hvert år tok Josef og Maria med seg Jesus på pilegrimsferd til Jerusalem for å feire påsken – høytiden da jødene minnes hvordan Gud befridde israelittene fra slaveriet i Egypt. Det året Jesus fylte tolv år, dro de opp til tempelet i Jerusalem som vanlig. De reiste i en stor karavane – et langt følge av mennesker som gikk eller red på esler, muldyr og kameler. Jesus fikk lov å løpe fritt, fremover og bakover i karavanen, leke med vennene sine og andre barn han ble kjent med underveis.

Men på hjemveien etter akkurat denne påskefeiringen skjedde det at Maria og Josef plutselig oppdaget at Jesus ikke var å finne noe sted. Til å begynne med hadde de regnet de med at han gikk foran eller bak dem i karavanen, men da de hadde spurt alle som var med

om de hadde sett Jesus, forstod de at han var borte. Mer og mer engstelige gikk Maria og Josef hele veien tilbake til Jerusalem og spurte etter Jesus overalt. Ingen visste om ham. Etter tre dager fant de ham endelig: Jesus satt i tempelet og snakket med prestene og lærerne; han stilte dem spørsmål og forklarte dem hva Gud sa i bokrullene. De skriftlærde var dypt forundret: De hadde aldri møtt en tolvåring som stilte så kloke spørsmål og ga så gode svar. Hvem kunne han være?

Maria og Josef var uendelig lettet over å ha funnet igjen Jesus, men kunne ikke forstå hvorfor han hadde funnet på å bli igjen i tempelet, han som alltid pleide å gjøre som de sa.

– Barnet mitt, hvorfor har du gjort dette mot oss, spurte Maria. – Din far og jeg har lett etter deg og vært så redde. Jesus svarte: - Hvorfor lette dere etter meg? Visste dere ikke at jeg må være i min Fars hus?

Det hadde ikke Josef og Maria tenkt på. Jesus var blitt så stor at han hadde begynt å forstå den store oppgaven Gud hadde til ham. I hjertet sitt grublet Maria ofte over hva denne hendelsen skulle bety. Jesus ble med tilbake til Nasaret og gjorde alt Jomfru Maria og Josef ba ham om. Etter dette står det ikke mer om Den hellige familie i evangeliene, bare at Jesus vokste opp og ble stadig visere, til glede for Gud og mennesker.

Den hellige families liv forteller oss at det å leve i tro, håp og tillit til Gud bærer gjennom alt – gjennom utfordringer og bekymringer, gleder og sorger. Når vi forsøker å leve vårt familieliv med den samme kjærligheten Jesus, Maria og Josef hadde til hverandre, har vi Jesus midt iblant oss, for han er «Gud med oss». I ham kan vi hver dag finne ny glede og visdom.